

CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN MÔI TRƯỜNG VÀ KHÔNG GIAN NHÀ Ở TRONG THIẾT KẾ NỘI THẤT

ThS. Hồ Xuân Phi*

Khoa MTCN&KT, Trường Đại học Hòa Bình

* Tác giả liên hệ: hxphi@daihochoabinh.edu.vn

Ngày nhận: 20/8/2021

Ngày nhận bản sửa: 01/9/2021

Ngày duyệt đăng: 08/9/2021

Tóm tắt

Một ngôi nhà có thiết kế kiến trúc đẹp đến đâu đi chăng nữa mà không coi trọng việc thiết kế nội thất thì cũng không mang lại giá trị sống cao. Ngôi nhà chính là nơi bình yên nhất trong cuộc sống của mỗi con người. Ở đó, mọi vui buồn hay những trạng thái cảm xúc khác nhau đều được thể hiện một cách tự nhiên và thoải mái nhất. Thiết kế nội thất cho ngôi nhà không chỉ là làm cho môi trường không gian sống trở nên ấn tượng, đẹp đẽ hơn mà còn ảnh hưởng trực tiếp đến sức khỏe, tinh thần (tâm trạng, tình cảm) của những người sống trong nhà. Vì thế, khi thiết kế nội thất, cần lựa chọn những nhân tố phù hợp, đồng thời đưa ra những giải pháp phù hợp trong tổ chức không gian đồ vật, màu sắc, vật liệu, ánh sáng hợp lý nhằm mang lại những giá trị ứng dụng và thẩm mỹ tối ưu cho không gian nhà ở.

Từ khóa: Thiết kế nội thất, môi trường, không gian, nhà ở, con người

Influential factors to the environment and home space in interior design

Abstract

Despite well-designed, a house will be less livable if interior design is underestimated. House is normally considered the most peaceful place in a person's life. It is where most of the owner's joys, sorrows, or different emotional status come out in natural expression. Interior design not only make the house more expressive and beautiful in living space environment, but also affects directly the owner's physical and mental health (mood, emotions). Therefore, a good choice of appropriate factors that comes along with suitable spatial organization solutions of objects, colors, materials, and light will provide the housing space with utmost aesthetic and practical values.

Keywords: Interior design, environment, space, house, human

1. Đặt vấn đề

Nhân tố là yếu tố chủ yếu và những điều kiện, vật liệu cần thiết kết hợp với nhau trong quá trình lao động và sáng tạo của con người, nhằm tạo ra một kết quả tích cực khi thực hiện một công việc. Trong thiết kế nội thất nói chung và nội thất nhà ở nói riêng, các nhân tố đóng vai trò rất quan trọng và ảnh hưởng mạnh mẽ đến môi trường, không gian sống và sinh hoạt của con người. Những giá trị độc lập và sự tích hợp, liên kết của các yếu tố trong thiết kế nội thất như hình dạng, kích thước, màu sắc và ánh sáng đã làm thay đổi chất lượng ứng dụng và thẩm mỹ môi trường, không gian của một ngôi nhà. Chính vì vậy, trong quá trình thiết kế và sáng tạo, các nhà thiết kế nội thất thường khai thác

và sử dụng triệt để những giá trị của các yếu tố khác nhau đó, nhằm mở rộng không gian, kể cả không gian đặc lẫn không gian rộng. Mục đích xây dựng nó trở thành môi trường, không gian nhà ở tiện nghi và thuận lợi nhất cho con người. Do đó, đòi hỏi các nhà thiết kế nội thất phải có một tư duy, cảm giác tuyệt vời về tính khoa học, thẩm mỹ cũng như kỹ thuật. Điều này chỉ có thể đạt được thông qua nền tảng kiến thức, kinh nghiệm chuyên môn, nghiên cứu, tâm lý, giáo dục và quan sát liên tục các loại công trình nội thất nhà ở khác nhau.

Mục đích của nghiên cứu này là liệt kê và đưa ra những giá trị và ảnh hưởng của những nhân tố tác động đến sự cảm nhận và môi trường không gian trong phạm vi nội thất

nhà ở thông qua tư duy, ý tưởng sáng tạo trong quá trình lao động sáng tạo của các họa sỹ thiết kế nội thất (Interior designer). Đồng thời, cũng giúp những người quan tâm đến ngành nội thất hiểu hơn về những giá trị, tầm quan trọng của các nhân tố và sự ảnh hưởng mạnh mẽ của nó với môi trường và không gian nội thất nói chung và đặc biệt nhà ở nói riêng.

2. Kết quả và bàn luận

2.1. Các yếu tố hình thành và xác định không gian trong ngôi nhà

Không gian nội thất, trước hết, được hình thành bởi hệ thống kết cấu của tòa nhà và được xác định bởi các bề mặt tường, sàn và trần. Các yếu tố được đề cập có liên quan đến các không gian khác bởi cửa sổ và cửa ra vào. Đây là những yếu tố chính định hình không gian nội thất. Chúng được tập hợp lại với nhau để xác định vùng bao quanh không gian vì chúng có liên quan đến nhau về mặt chức năng: ¹⁾. Các bề mặt kiến trúc của một không gian bao gồm tường, sàn, trần nhà, được coi là đương nhiên vì chúng tạo thành nền cho đồ nội thất; ²⁾. Các khe hở được tạo ra trong các mặt phẳng tường, như cửa sổ và cửa ra vào, nhằm tạo ra sự kết nối với môi trường bên ngoài; ³⁾. Một khe hở trong tường cung cấp một lối đi cho ánh sáng, nhiệt và âm thanh. Do đó, nó tạo ra sự liên tục giữa môi trường bên ngoài và bên trong. Cửa sổ và cửa ra vào, về mặt trực quan và vật lý, hoạt động như một yếu tố chuyển tiếp của thiết kế nội thất liên kết không gian này với không gian khác từ trong ra ngoài. Tường tạo ra không gian, trong khi cửa sổ và cửa ra vào giúp kết nối các không gian này cả về mặt thị giác và vật lý; ⁴⁾. Một khe hở trong tường cung cấp một lối đi cho ánh sáng, nhiệt và âm thanh. Do đó, nó tạo ra sự liên tục giữa môi trường bên ngoài và bên trong. Cửa sổ và cửa ra vào, về mặt trực quan và vật lý, hoạt động như một yếu tố chuyển tiếp của thiết kế nội thất liên kết không gian này với không gian khác từ trong ra ngoài. Tường tạo ra không gian, trong khi cửa sổ và cửa ra vào giúp kết nối các không gian này cả về mặt thị giác và vật lý; ⁵⁾. Cửa sổ được sử dụng trong không gian nội thất, mở rộng một cách trực quan căn phòng cho phép nó hoạt động như một tổng thể trong không gian nội thất. Chúng thu hút

sự chú ý của mọi người một cách trực quan về độ sáng và phối cảnh. Cửa sổ cũng có các chức năng quan trọng khác như tạo không gian riêng tư, khung cảnh, kiểm soát ánh sáng, nhiệt cho không gian nội thất. Vì vậy, kế hoạch để tạo sơ đồ khung cho tầm nhìn ra bên ngoài nên được đưa vào không gian nội thất. Do tầm nhìn, việc sắp xếp đồ đạc chủ yếu hướng đến ánh sáng ban ngày. Tuy nhiên, quá nhiều ánh sáng và sự tăng nhiệt có thể làm hỏng đồ đạc bên trong; ⁶⁾. Cửa đi giúp mọi người đi vào các không gian bên trong. “Cửa đi giúp di chuyển từ không gian này sang không gian khác. Khi đóng cửa, chúng tạo không gian riêng cho căn phòng với các không gian liền kề. Khi mở, chúng thiết lập các liên kết hình ảnh và không gian và âm thanh giữa các không gian”; ⁷⁾. Chúng cung cấp sự chuyển đổi ánh sáng, âm thanh, mùi, gió và nhiệt giữa các không gian và kiểm soát sự lưu thông trong không gian nội thất.

2.2. Những nhân tố tác động và ảnh hưởng đến môi trường và không gian nội thất nhà ở

2.2.1. Tác động tâm lý màu sắc đến nội thất nhà ở

Màu sắc là một khía cạnh quan trọng được các nhà thiết kế nội thất sử dụng để nâng cao không gian. Màu sắc là một cảm giác do chất lượng ánh sáng nhất định được mắt nhận biết và được não bộ giải thích và nó không phải là thuộc tính của bề mặt, không gian hay vật thể. Do đó, trong định nghĩa hoặc mô tả về màu sắc, người ta không thể loại trừ ánh sáng. Bởi vì màu sắc chỉ là một yếu tố được thiết kế trong quá trình ánh sáng chiếu vào một vật thể và được phản xạ trở lại mắt. Màu sắc của ngôi nhà có ảnh hưởng đến diện mạo của nó. Màu sáng hoặc màu chưa bão hòa làm tăng sự rộng rãi cho căn phòng. Điều này là do các bề mặt sáng màu khuếch tán sự phân bố ánh sáng nên cảm nhận không gian được mở rộng. Màu lạnh hoặc màu sáng có xu hướng lùi xa dần làm cho nó nhìn xa hơn. Do đó, sự cảm nhận về kích thước của căn phòng có thể được điều chỉnh bằng cách sử dụng màu sáng.

Thực tế sử dụng màu sáng để làm cho căn phòng nhỏ trông lớn hơn là thay đổi màu sắc của tường, sàn và trần nhà. Khi trần nhà có màu sáng, cảm nhận căn phòng được nâng

chiều cao. Một tác dụng khác của màu sáng đối với sự cảm nhận của kích thước căn phòng là nó làm cho căn phòng trông rộng hơn và do đó sẽ lớn hơn. Các màu bão hòa, tối và ấm có tác động khác nhau vì nó làm cho bất kỳ căn phòng nào trông nhỏ hơn. Màu tối hấp thụ ánh sáng, do đó nó làm giảm nhận thức về độ lớn của căn phòng, khiến nó có vẻ nhỏ hơn so với thực tế. Chúng là những màu tăng tiến và dường như đi chuyên về phía người quan sát.

Màu sắc ảnh hưởng đến cảm giác và do những đặc điểm này mà các nhà thiết kế và chủ nhà cần sử dụng nó một cách cẩn thận để tạo ra một bầu không khí thích hợp trong một không gian nhất định.

2.2.2. Ánh sáng trong thiết kế nội thất

Ánh sáng làm cho nội thất trở nên sống động và quan trọng đối với các hoạt động nhận thức của con người về thế giới xung quanh. Bằng cách kiểm soát thiết kế với ánh sáng tự nhiên và nhân tạo, nhà thiết kế nội thất có thể tạo ra các khái niệm thiết kế nổi bật trong không gian nội thất và đáp ứng nhu cầu thị giác của các hoạt động của người dùng.

a. Ánh sáng nhân tạo

Tất nhiên, ánh sáng nhân tạo có thể được sử dụng rất hiệu quả, đặc biệt là khi nó bị thay đổi bằng cách sử dụng các vật liệu phản chiếu hoặc mờ. Theo cách này, ánh sáng có thể được sử dụng để che khuất cũng như làm lộ ra, để làm tan biến chi tiết cũng như tăng cường nó.

b. Ánh sáng tự nhiên

Ánh sáng tự nhiên bao gồm ánh sáng mặt trời và ánh sáng ban ngày. Ánh sáng mặt trời được giải thích là ánh sáng từ cái nhìn thấy được mặt trời và ánh sáng ban ngày là ánh sáng bất cứ khi nào mặt trời ở trên đường chân trời nếu nó có thể nhìn thấy hoặc không

nhìn thấy. Nói chung, ánh sáng tự nhiên có thể được sử dụng như một kỹ thuật mang ánh sáng vào không gian. Do đó, ánh sáng tự nhiên và đặc biệt là ánh sáng ban ngày rất quan trọng trong thiết kế, bởi vì thiết kế hình thức và không gian phụ thuộc vào nó.

2.3. Đồ đạc trong thiết kế nội thất

Sự sắp xếp của nội thất trong phòng khách phản ánh tính cách và sở thích của gia

đình. Do đó, sự tương tác và giao tiếp giữa khách và chủ nhà phụ thuộc vào cách sắp xếp đồ đạc của phòng khách. Phòng khách cũng là nơi tổ chức các dịp đặc biệt trong khả năng không gian của nó.

Một số nghiên cứu cho thấy rằng sự khác biệt trong thiết kế phòng khách gây ra các phản ứng sinh lý khác nhau. Các nghiên cứu cho thấy các phòng có sắp xếp đồ đạc sẽ ảnh hưởng đến hành vi nhất định của người sử dụng. Chủ nhà có thể kiểm soát phạm vi tương tác của khách thông qua cách bố trí đồ đạc nhất định. Văn hóa và tín ngưỡng cũng có ảnh hưởng đến việc sắp xếp đồ đạc trong phòng khách. Do đó, việc sắp xếp đồ đạc trong thiết kế nội thất cần được cân nhắc kỹ lưỡng. Các chức năng của phòng khách khác nhau thông qua các đơn vị phòng khách khác nhau và phục vụ mục tiêu là một không gian yên tĩnh, nơi tiếp đón khách và khu vực họp mặt gia đình. Thiết kế đồ nội thất được coi là phản ứng với môi trường và hành vi con người, lối sống và biện pháp giúp nó sẵn sàng thể hiện văn hóa xung quanh.

2.4. Vật liệu tự nhiên

Việc lựa chọn các vật liệu tự nhiên rất quan trọng đối với sự thành công của một thiết kế công trình nội thất. Vật liệu được

sử dụng trong trạng thái tự nhiên của chúng hoặc đã thay đổi do chế tác, sản xuất. Một số bộ phận của ngôi nhà có thể được tạo ra từ hỗn hợp trong số các sản phẩm này. Ngày nay, vật liệu đến từ các địa điểm trên toàn thế giới. Tuy nhiên, một số vật liệu tự nhiên vẫn được sử dụng theo khu vực như một yếu tố thiết kế riêng biệt.

Gỗ tự nhiên và gỗ công nghiệp: Gỗ là nguyên liệu được khai thác từ cây. Các đặc tính của gỗ trực tiếp bị ảnh hưởng bởi nhiều thứ như khu vực địa lý nơi cây được trồng, khí hậu, lượng nước trong đất. Vì vậy, mỗi chất liệu được sản xuất từ gỗ đều có những đặc điểm riêng. Gỗ có thể được sử dụng dưới dạng cấu trúc gỗ tự nhiên hay gỗ công nghiệp. Trong nhiều lĩnh vực khác nhau, gỗ được sử dụng với số lượng lớn và điều này dẫn đến vấn đề tiêu thụ. Vì vậy, trong những năm gần đây, việc sử dụng gỗ công nghiệp phổ biến hơn. Mặc dù gỗ công nghiệp được tạo thành từ gỗ vụn và các chất hóa học có hại cho môi trường nhưng nó vẫn được ưa chuộng do tính kinh tế và thẩm mỹ.

Gạch: Những viên gạch có thể tạo điểm nhấn cho bức tường đẹp.

Đá tự nhiên: Đá tự nhiên được sử dụng làm vật liệu ốp tường và lát sàn trong không gian nội thất. Để thi công lắp đặt đá tự nhiên cho công trình nội thất, có hai phương pháp khác nhau được sử dụng để lắp đặt, bao gồm vật liệu được lắp đặt trực tiếp trên tường với vữa xi măng và áp dụng với một hệ thống hỗ trợ bằng kim loại. Trong nội thất, việc lắp đặt trực tiếp được ưu tiên. Cần để phòng đá rơi trước khi vữa đông cứng.

3. Kết luận

Thiết kế nội thất có thể thay đổi nhận thức, tâm lý và đem lại những giá trị ứng dụng tích cực cho ngôi nhà thông qua việc vận dụng và khai thác các nhân tố ảnh hưởng mạnh mẽ đến môi trường, không gian và phương pháp thiết kế. Về sử dụng màu sắc, cho dù sử dụng sơn hay đồ nội thất hoặc lớp phủ vật liệu tự nhiên đã là một phần không thể thiếu trong thiết kế nội thất. Tuy nhiên, các nhà thiết kế nội thất nên lưu ý các giá trị và kiểu dáng có ảnh hưởng mạnh mẽ đến cách cảm nhận về môi trường và không gian. Ngày nay, ánh sáng

nhân tạo rất phổ biến, tuy nhiên thiết kế phải đặc biệt chú ý đến cách điều khiển ánh sáng tự nhiên và cách lựa chọn, đặt ánh sáng nhân tạo hợp lý. Bởi vì mức độ chiếu sáng đóng một vai trò quan trọng trong sự cảm nhận về độ rộng rãi của ngôi nhà. Ngoài ra, sản phẩm thiết kế nội thất ảnh hưởng đến hình dạng, kích thước của không gian nội thất. Những lựa chọn thiết kế phải được thực hiện với sự hiểu biết và lựa chọn cẩn thận về ảnh hưởng của chúng đối với công năng và những đối tượng người sử dụng.

Nghiên cứu này đã hệ thống những giá trị, chức năng của những nhân tố quan trọng làm nền tảng cốt lõi cho quá trình sáng tạo thiết kế nội thất. Đồng thời, nêu bật sự ảnh hưởng và tác động mạnh mẽ của chúng đến môi trường, không gian nội thất nói chung, đặc biệt nội thất nhà ở nói riêng, một trong những không gian đa dạng, phong phú, gần gũi và gắn liền nhất với cuộc sống của con người trong xã hội.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Kennedy, (1953), *The House and the Art of Its Design*, New York: Reinhold.
- [2]. Aronson, (1941), *The Book of Furniture and Decoration: Period and Modern*, New York: Crown.
- [3]. Ines, James (1978), *Remarks on Color, A.C.d., G. E. M. Anscombe, trans. Linda L. McAlister and Margarete Schattle (Berkeley and Los Angeles: University of California Press)*.
- [4]. Amaturro, E., Costagliola, S., & Ragone, G. (1987), "Furnishing and status attributes: A sociological study of the living room", *Environment and Behavior*, 19(2), 228-249.
- [5]. Faulkner, (1975a), "Organizing Space: The Plan", *Inside Today's Home*, 6, 113-124.
- [6]. Rosemary Kilmer and W. Otie Kilmer (1992), *Designing Interiors*, Fort Worth, USA, Harcourt Brace Jovanovich College.
- [7]. John Pile Interior Design, (New Jersey, USA, Prentice Hall Inc. 1988) p. 293.